

Statsrevisorernes Sekretariat
Folketinget
Christiansborg
1240 København K

J.nr. 2023-3933
Den 21. maj 2024

Ved brev af 19. marts 2024 har Statsrevisorerne bedt mig om en ministerredegørelse for de foranstaltninger og overvejelser, som Rigsrevisionens beretning nr. 11/2023 om gennemsigtighed i effekter af tilskud fra grønne programmer giver anledning til.

Jeg noterer mig, at Statsrevisorerne finder det utilfredsstillende, at Klima-, Energi- og Forsyningsministeriet, Ministeriet for Fødevarer, Landbrug og Fiskeri, Miljøministeriet og bestyrelserne for de 3 grønne programmer ikke har etableret et tilstrækkeligt grundlag for at følge, at der opnås effekt af de udbetalte tilskudsmidler. Jeg noterer mig ligeledes, at Statsrevisorerne påpeger, at den begrænsede viden om effekt gør det vanskeligt for bestyrelser, ministerier og Folketinget at vurdere, om programmerne virker efter hensigten, eller om der er behov for at ændre eller justere tilskudsordningerne.

Jeg tager kritikken af ministeriets manglende overholdelse af bestemmelsen om tilbagebetaling ved kommercialisering alvorligt. Ministeriet vil hurtigst muligt og senest inden udgangen af 2024 undersøge, hvordan kommercialisering af bagudrettede og fremadrettede projekter kan håndteres, herunder spørgsmålet om eventuel tilbagebetaling ved projekter, som har opnået kommercialisering.

Rigsrevisionen vurderer, at ministeriet ikke har fastsat effektmål for GUDP's indsatsområder i bestyrelsens handleplaner. Rigsrevisionen konstaterer også, at der ikke er indarbejdet afsnit med afrapportering på effektmålene i årsberetningerne, hvormed årsberetningerne ikke fuldt ud lever op til lovgrundlaget for programmet. Jeg tager kritikken til efterretning, og ministeriet vil hurtigst muligt og senest inden udgangen af 2024 undersøge, hvordan effektmål i handleplaner og afrapportering heraf i årsberetning konkret håndteres.

Jeg noterer mig med tilfredshed, at Rigsrevisionen vurderer, at ministeriet har fastsat effektmål for de enkelte projekter, og at der følges op på effekterne ved projekternes afslutning.

Beretningen giver anledning til at se på, hvordan arbejdet med effektmåling på programniveau kan styrkes. Jeg har derfor bedt Landbrugsstyrelsen om at se på mulige tiltag, der kan styrke ministeriets arbejde med effektmåling og evalueringer af programmet med henblik på at skabe større gennemsigtighed om programmets effekter. Landbrugsstyrelsen vil løbende drøfte tiltagene med programmets bestyrelse og i relevant omfang planlægge arbejdet i samarbejde med de to øvrige udviklings- og demonstrationsprogrammer.

Tiltag for at styrke effektmåling af programmet

Jeg anerkender, at grundlaget for at følge med i programmets samlede effekt kan styrkes. Da programmet blev evalueret af DAMVAD Analytics og Muusmann i 2021 konkluderede de, at programmet har effekt. I evalueringen blev det bl.a. konkluderet, at tilskud givet under programmet har en positiv effekt for bl.a. teknologisk udvikling af bæredygtige løsninger, økonomisk vækst, beskæftigelse mv. DAMVAD Analytics og Muusmann konkluderede i 2021 endvidere, at projekterne i høj grad lykkes, og at GUDP derved har betydning for udviklingen af eksisterende og nye fødevareteknologier.

DAMVAD Analytics og Muusmann konkluderede i deres evaluering fra 2021, at det kan være vanskeligt at identificere de samlede effekter af programmet, da der er flere metodiske udfordringer forbundet hermed, bl.a. på grund af programmets faglige bredde, lange udviklingsperioder af teknologi og vanskeligheder ved at isolere programmets effekt fra andre effekter. Rigsrevisionen anerkender ligeledes vanskelighederne ved effektmåling.

Jeg noterer mig dog også Rigsrevisionens vurdering af, at den gennemførte evaluering af programmet ikke er tilstrækkeligt tydelig om usikkerhederne i data og analyser, ligesom jeg tager Rigsrevisionens generelle kritik af effektmåling til efterretning. Jeg har derfor bedt Landbrugsstyrelsen om at undersøge, hvordan arbejdet med effektmåling af programmet kan styrkes. Det forventes, at arbejdet er afsluttet inden udgangen af 2025.

Tiltag for at styrke effektmåling af projekternes langsigtede effekter

Landbrugsstyrelsen følger op på de enkelte projekters effekter ved projekternes afslutning. Projekter og dermed deres effekt kan dog ændre sig efter projekternes afslutning. Jeg har derfor bedt Landbrugsstyrelsen om at undersøge, om der kan tilrettelægges en systematisk opfølgning på, om projekterne har indfriet de forventede effekter efter projekternes afslutning.

Dette arbejde kan potentielt være forbundet med en ekstra administrativ byrde for ansøgerne samt for programmets sekretariat og bestyrelse. DAMVAD Analytics og Muusmann vurderede i deres evaluering fra 2021, at det ikke entydigt kunne konkluderes, at opfølgningen ville stå mål med den administrative byrde, som opfølgningen ville medføre.

Jeg har bedt Landbrugsstyrelsen om at undersøge, om der kan tilrettelægges en opfølgning på de langsigtede effekter, som ikke medfører store administrative byrder, for hverken projektdeltagere eller Landbrugsstyrelsen. Landbrugsstyrelsen og programmets bestyrelse vil undersøge mulighederne for dette inden udgangen af 2025.

Tiltag for at forbedre de eksterne evalueringer af programmet

Rigsrevisionen påpeger, at programmet kun er evalueret af en ekstern aktør én gang i løbet af perioden fra programmets start i 2009 og frem til 2023. Dette er allerede imødegået ved, at bestyrelsen fra 2021 og frem er forpligtet til at gennemføre en evaluering af programmets effekt og strategi hvert femte år. Landbrugsstyrelsen vil i forbindelse hermed sikre, at oplysninger om evalueringsdesign, usikkerheder,

datakvalitet mv. fremgår af selve evalueringen eller på anden vis offentliggøres, således at der skabes mere gennemsigtighed om datagrundlaget for fremtidige evalueringer.

Rammerne for kommende evalueringer fastlægges inden udgangen af 1. halvår 2025. Det forventes, at næste evaluering af programmet offentliggøres i 2026.

Kopi af dette brev er sendt til Rigsrevisionen.

Med venlig hilsen

Jacob Jensen